



Taikusydän on kulttuurihyvinvoinnin valtakunnallinen yhteyspiste. Kehitämme verkostomme kanssa ratkaisuja, joilla taiteen, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten yhteistyö saadaan pysyväksi osaksi hyvinvointia edistäviä palveluita. Viestimme kulttuurihyvinvointialan ajankohtaisista uutisista.

Uutiskirje 9/2022

Järjestimme syyskuun 21. päivä kulttuurihyvinvointialan käsitteistöä kehittävän työpajan, johon osallistui 35 eri alojen ammattilaista, tutkijaa ja kokemusasiantuntijaa sekä etänä että paikan päällä Turussa. Erityisesti saavutettavuus, osallisuus, kulttuurihyvinvointi sekä kulttuurihyvinvointipalvelut herättivät käsitteinä runsaasti keskustelua osallistujissa.

Kulttuurihyvinvointialan käsitteistöä tai arkikielessä pikemminkin sanastoa onkin tärkeä rakentaa monialaisessa dialogissa, sillä kulttuurihyvinvointialan tiedonmuodostusta ja keskustelua hallitsee edelleen Suomessa suurelta osin taide- ja kulttuurikenttä. Viime vuosina puhuntaan on tullut mukaan yhä enemmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuuden sanoittamista. On tärkeä miettiä, kenen kulttuurista ja hyvinvoinnista puhutaan ja kuka näitä käsitteitä määrittelee. Arkikielessä käsitteet kutsuvat meitä keskusteluun ja niiden määritelmät testataankin konkreettisesti käytännössä. Voisiko kulttuurihyvinvointi olla uudissanana se yhdyspinta, joka mahdollistaa keskustelun kulttuurin ja hyvinvoinnin sekä erilaisten näkökulmien välillä?

Anna-Mari Rosenlöf

Uutiskirjeohjelmamme vaihtuu!

Uutiskirjeohjelmamme vaihtuu syksyn aikana ja vanhojen uutiskirjeiden verkkosivulinkit lakkaavat toimimasta. Jos haluat ottaa talteen jonkin kiinnostavan uutislinkin vanhoista kirjeistämme, kannattaa se tehdä ennen joulukuuta, jolloin uusi ohjelma otetaan käyttöön. Uutiskirjeiden tilaus jatkuu normaalisti, mutta jos huomaat uutiskirjeiden toimivuudessa tai tilaamisessa jotakin häiriötä, niin otathan yhteyttä meihin: taikusydän@turkuamk.fi.



Kuulumisia Levangerin pohjoismaisesta verkostotapaamisesta ja Norjan

kulttuurihyvinvoinnin keskuksesta

Pohjoismaisen Nordic Arts & Health Research Network -verkoston syyskauden tapaaminen järjestettiin 6.-7. lokakuuta Levangerissa Norjassa. Norjan valtakunnallisen kulttuurihyvinvoinnin osaamiskeskuksen vieraksi saapui 24 monitieteisen verkoston jäsentä. Ohjelmassa oli puheenvuoroja ja esityksiä, työpajoja sekä verkostoitumista pohjoismaisten kollegojen kanssa.

Nordic Arts & Health Research Network -verkoston seuraava tapaaminen järjestetään 11.-12. toukokuuta 2023 Malmössa Ruotsissa teemalla "Public Health".

Lue lisää tapaamisesta

Tutustu Nordic Journal of Arts, Culture and Health -lehden uuteen numeroon

Pohjoismaisen Nordic Journal of Arts, Culture and Health -lehden uusi numero sisältää monipuolisen kattauksen kulttuurihyvinvointialan tutkimusta, kirja-arvosteluja sekä kuulumisia pohjoismaiselta kulttuurihyvinvointikentältä. Artikkeleissa tarkastellaan mm. luovaa toimintaa yliopiston henkilökunnan ja opiskelijoiden mielen hyvinvoinnin tukena korona-aikana sekä luovan kirjoittamisen merkitystä mielenterveyden häiriöistä toipumisessa.

Kaikki lehden artikkelit ovat luettavissa vapaasti ja maksutta. Lehdessä julkaistaan tekstejä englannin, ruotsin, tanskan ja norjan kielillä.

Tutustu julkaisuun



Kulttuurihyvinvointipoolin avoimen kokouksen 16.11.2022 teemana on kulttuuri hyvinvointialueilla

Kulttuurihyvinvointipooli järjestää avoimen kokouksen Eduskunnan Kansalaisinfossa Helsingissä, keskiviikkona 16.11.2022 klo 12.30–15. Tilaisuus on kaikille avoin ja

maksuton. Tilaisuuteen voi ilmoittautua 9.11.2022 klo 15.00 mennessä. Tilaisuuden teemana on kulttuuri hyvinvointialueilla.

[Lue lisää tapahtumasta](#)

UUTISET

Kulttuuri kunnissa – kulttuuri lisätty THL:n HYTE-kertoimen prosessi-indikaattoreihin

Kunnille otetaan vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Lisäosan suuruus määräytyy toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattoreissa huomioidaan nyt myös kulttuuri, indikaattorina kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen. Prosessi-indikaattorit on kerätty THL:n TEA-tiedonkeruiden yhteydessä suoraan kunnista.

[Lue lisää hyte-kertoimesta ja prosessi-indikaattoreista](#)

Harrastamisen Suomen malli vakiintuu, kuntien haettava määrärahaa vuosittain

Harrastamisen Suomen malli vakiinnutetaan. Eduskunta on päättänyt, että malli vakiinnutetaan nuorisolakiin ensi vuoden alusta. Koulupäivän jälkeinen maksuton harrastus on ollut suosittu kunnissa, sillä harrastamisen Suomen mallia käytetään jo 235 kunnassa. Vakiinnuttamisen jälkeenkin kunnat joutuvat toiveistaan huolimatta hakemaan mallin mukaiseen harrastustoiminnan järjestämiseen määrärahaa vuosittain. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee harrastamisen Suomen mallin toteutusta kunnissa 14,5 miljoonalla eurolla vuosittain. Opetus- ja kulttuuriministeriö teettää mallista arvioinnin ensi kevääseen mennessä.

[Lue Kuntalehden juttu aiheesta](#)

Taike koordinoi luovan ja kulttuurialan hankkeita ESR-ohjelmakaudella

Taiteen edistämiskeskus on valittu koordinoimaan valtakunnallista ESR-teemaa Luovan ja kulttuurialan innovaatio-osaaminen. Luova verkko - koordinaatiohankkeen visiona on, että kulttuuri ja luovat alat synnyttävät uutta osaamista ja työtä eri alueilla Suomessa. Yhtenä tavoitteena on innostaa pieniä ja keskikokoisia luovan ja kulttuurialan toimijoita eri puolelta Suomea mukaan ESR-hankehakuihin. Hankkeen toteutusajaksi on 3.10.2022–31.12.2025.

[Lue Taiken uutinen](#)

Webinaarikooste: Kulttuurista ja musiikista hyvinvointia ikääntymisen tueksi

Osana ARMAS-festivaalia Miina Sillanpään Säätiö järjesti maksuttoman webinaarin kulttuuri, ikääntyminen ja hyvinvointi -teemalla. ARMAS on vuodesta 2017 lokakuun alussa vuosittain toteutunut valtakunnallinen tapahtumakokonaisuus, joka nostaa esiin ikääntyneitä taiteilijoita ja tekee ikääntymisen teemoja näkyväksi taiteen keinoin. Webinaaritallenne on katsottavissa 28.10.2022 asti.

[Lue lisää webinaarista ja katso tallenne](#)



Kulttuuriharrastamisen koetut vaikutukset -selvitys ja mittaristo

Sivistysliitto Kansalaisfoorumi on selvittänyt yhteisessä kehittämistyössä jäsenjärjestöjensä kanssa kulttuuriharrastamisen kokonaisvaltaisia vaikutuksia harrastajien elämään ja luonut jaetun mittariston koettujen vaikutusten näkyväksi tekemiseen. Myös Kansalaisareena oli mukana mittareiden laadinnassa. Mittaristoa hyödyntäen toteutettiin laaja selvitys, johon keväällä 2022 saatiin vastauksia yli 1 300 eri-ikäiseltä kulttuurin harrastajalta ympäri Suomen.

Lue selvityksestä ja mittaristosta



Luovuus edistää sosiaalista kestävyttä – Metropolia rakennetaan reittejä luovuuteen ja kulttuurihyvinvointiin

Metropolia Ammattikorkeakoulun Mahdollisuuksien maisemia -tapahtumaan 5.10.2022 Metropoliaan kokoontui yli 400 eri aloilla työskentelevää ja opiskelevaa ihmistä pohtimaan luovuuden merkitystä ja konkreettisia keinoja sen edistämiseen työelämässä eri aloilla. Tapahtumassa puhuttiin muun muassa siitä, miten luovuus lisää sosiaalista kestävyttä. Lue aiheesta ja Metropolian luovuustyön ajankohtaisista asioista Metropolian sivuilta.

Lue lisää Metropolia AMK:n sivuilta

TAPAHTUMAT

Taide vaikuttaa. Taiteet terapian muotona -seminaari, to 3.11.2022, klo 9–13.00, Helsinki

Ilmoittaudu Taiteen edistämiskeskuksen kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden syksyn seminaariin, jossa keskustellaan taideterapioista. Seminaarissa kuullaan ajankohtaisia puheenvuoroja ja mukana on muun

Järjestötoimijoiden info- ja keskustelutilaisuus, pe 4.11.2022, klo 12–14.30, Teams

THL järjestää osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa järjestötoimijoille suunnatun info- ja keskustelutilaisuuden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisesta palvelukonseptista. Tilaisuuden tavoitteena on esitellä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

muassa professori Mimmu Rankanen, kuvataiteilija, taideterapeutti Taina de Carvalho sekä Taiken tiimi. Seminaaria ei striimata, mutta tilaisuus tallennetaan myöhemmin katsottavaksi. Linkki tallenteeseen tulee Taiken sivuille.

kansallisen palvelukonseptin kehittämistyötä, tukea alueellisia verkostoja sekä koota toiveita kansalliselle kehittämiselle. Tapahtuma on suunnattu erityisesti kolmannen sektorin toimijoille. Ilmoittautuminen 28.10. mennessä.

Lue ohjelma ja ilmoittaudu tapahtumaan

Lue ohjelma ja ilmoittaudu tapahtumaan

Aluekumppanuuksien päivä, ma 7.11.2022, klo 12.30–14.30, verkkolähetys

Taiteen edistämiskeskuksen aluekumppanuuksien päivän pääaiheena on kulttuurin maakunnallinen rahoitus. Lisäksi aiheena on taiteilijan työllistyminen, erityisesti keskitytään työllistymismahdollisuuksiin julkisella sektorilla. Mikä on kulttuurin asema maakuntaohjelmissa ja mikä merkitys ohjelmatyöllä on käytännön toiminnassa? Keskustelussa mukana Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Pohjanmaan liitot Jyväskylän yliopiston kulttuuripolitiikan professori Miikka Pyykkösen johdolla. Lähetyksessä kuullaan esimerkkejä kuntien mahdollisuuksista työllistää taiteilijoita sekä taiteilijapuheenvuoroja. Opetus- ja kulttuuriministeriön terveiset valtion budjetista avaavat näkymiä seuraavan vuoden valtion rahoitukseen taiteelle ja kulttuurille. Tapahtuma järjestetään verkossa ja siihen on ilmoittautuminen.

Ilmoittaudu tapahtumaan Taiken sivuilla



Online Conference: Creativity, Arts and Culture Enhancing Wellbeing – perspectives on professional and interdisciplinary practices, November 17th 2022

The last years have been an intensive period of developing ways of using creativity, arts and culture to enhance people's wellbeing and health. Metropolia University of Applied Sciences and University of Jyväskylä invite the international community of practitioners, scholars and students to discuss, share and further develop this theme by organizing an

online conference focused on interdisciplinary practices. This conference focuses on the professional approaches where the emphasis is in facilitating creative expression, group activities and arts experiences across environments, including social and health care.

[Lue lisää ja ilmoittaudu konferenssiin \(englanniksi\)](#)

KOULUTUKSET

Sairaala- ja hoivamusiikin johdantokurssi musiikin ammattilaisille

Turun ammattikorkeakoulun täydennyskoulutus järjestää sairaala- ja hoivamusiikin koulutuksen musiikin ammattilaisille. Koulutuksen tavoitteena on mm. oppia soveltamaan omaa musiikillista osaamista sairaalaan ja hoivakotiin sopivalla tavalla sekä oppia käyttämään musiikillista improvisaatiota vuorovaikutuksen välineenä. Koulutuksesta saa myös käytännön tietoa sairaala- ja hoivamusikon työskentely-ympäristöistä. Koulutus toteutetaan ajalla 9.1.–17.2.2023. Ilmoittautumiset 12.12.2022 mennessä. Koulutuksen hinta on 372 € (sisältää alv 24 %) ja laajuus 3 op. Kouluttajana toimii muusikko, musiikin maisteri Uli Kontu-Korhonen.

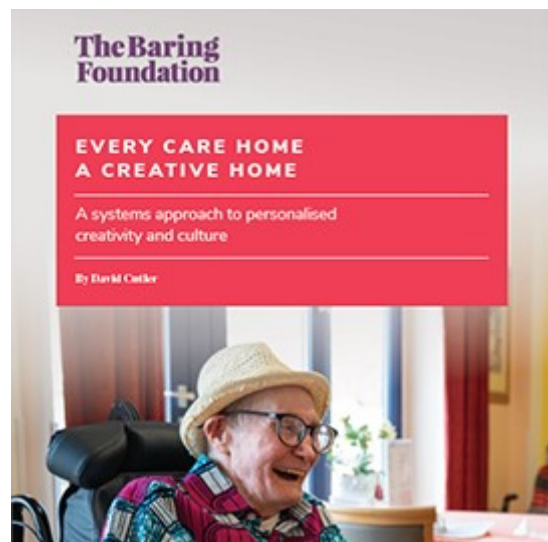
[Lue lisää ja ilmoittaudu koulutukseen](#)

JULKAISUT

Taide, kulttuuri ja luovuus osaksi arkea hoivakoteihin

The Baring Foundation on julkaissut raportin, jossa esitellään, miten taidealan ja sosiaalialan kokonaisvaltaisella lähestymistavalla voitaisiin tehdä taiteesta, kulttuurista ja luovuudesta saavutettavampaa ja säännöllisempää toimintaa hoivakodeissa ja hoitolaitoksissa. Yhteenvedon tuodaan esille myös 20 kohdan suositukset muutostarpeista eri tahoille. Raportti tuo esille erityisesti ikääntyneet hoivakodeissa asuvat ihmiset sekä oikeuden kulttuuriin osana ihmisoikeuksia.

Cutler, David (2022). Every care home a creative home. A systems approach to



personalized creativity and culture. The Baring Foundation.

[Lue suositukset ja raportti \(englanniksi\)](#)

PROJEKTIT



Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjauksen kokeilut käynnistyvät 19 Pirkanmaan kunnassa

Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla (KUPPI) -projekti on Tampereen kaupungin hallinnoima kehittämisprojekti, jonka toteuttajina on yhteensä 19 Pirkanmaan kuntaa sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. Projekti on toteutus kautensa puolivälissä ja kukin projektin toteuttajakunnasta on valinnut väestöstään kohderyhmän, jonka hyvinvointia voitaisiin parantaa kulttuurihyvinvoinnin keinoin. Kohderyhmille pilotoidaan palveluohjausta paikallisiin kulttuurihyvinvointipalveluihin, esimerkiksi seteli- tai reseptimallien muodossa. Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjauksessa onnistuminen edellyttää kunnassa ennen kaikkea yhteistyötä eri hallinnonalojen toimijoiden kesken.

Kuva: Kari Savolainen

[Lue lisää KUPPI-projektista](#)

Seututaiteilijakokeilut alkoivat Varsinais-Suomen kunnissa

Ensimmäinen kuudesta seututaiteilijasta on aloittanut työnsä Varsinaista kulttuuria -hankkeessa. Taiteilijoiden työ hankkeessa on yhteisöllistä tai kuntalaisia osallistavaa. Hankkeen tavoitteena on tukea kuntien kulttuuripalvelujen tuottamista koko Varsinais-Suomen alueella. Kohderyhmänä ovat maakunnan kuntien kulttuurin viranhaltijat ja työntekijät sekä alueen kulttuurialan verkostot, taiteen ammattilaiset ja kuntiin kulttuuripalveluita tuottavat toimijat. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman kehittämistehtävän toteuttajat ovat Varsinais-Suomen liitto ja Turun kaupungin vapaa-ajan palvelukokonaisuus.

Lue lisää Varsinaista kulttuuria -hankkeesta

Culture for Health -hanke kartoittaa kulttuurihyvinvointitoimintaa Euroopassa

Culture for Health -hanke edisittää poikkialaista yhteistyötä kulttuurihyvinvointialalla Euroopassa. Hanke mm. kartoittaa kulttuurihyvinvoinnin hankkeita Euroopan maissa. Tähän mennessä kartoituksessa on mukana jo yli 500 hanketta, myös 37 hanketta Suomesta. Hankkeita voi edelleen ilmoittaa mukaan! Hanke on myös julkaissut yhteistyössä WHO:n kanssa tiiviin koosteen "[Arts and Health: Supporting The Mental Well-Being Of Forcibly Displaced People](#)" heinäkuussa 2022.

Lue lisää Culture for Health -hankkeesta

BLOGIT



Tekoälytaide nuorten media- ja taidekasvatuksessa

Verken blogissa Panu Räsänen kysyy, mitä on tekoälytaide ja miten sitä voidaan käyttää nuorisotyössä ja taidekasvatuksessa. Kirjoituksessa tuodaan esille myös tekoälytaiteen eettisiä ja moraalisia kysymyksiä, esimerkiksi tekijänoikeudet ja ympäristökysymykset. Lisäksi tarvitaan nuorten mediakasvatusta ja kriittistä suhtautumista digitaalisiin teknologioihin ja toimintaympäristöihin.



Paikan henkeä ja taidetta luonnon helmassa

Henki ja elämä – Luonto toipumisen lähteenä -hankkeen tavoitteena on parantaa työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien mielenterveyskuntoutujien elämänhallintaa luontoperustaisten ja kulttuurilähtöisten menetelmien avulla. Hankkeessa tehtiin keskikesän perinteisiin pohjautuvaa taidetta Sanginjoen Loppulassa Oulun lähellä. Lue Juha Eskolan ja Tuija Tervaskannon kirjoitus taidelähtöisistä menetelmistä, paikan hengestä ja kokonaisvaltaisemmasta luontosuhteesta.

**Lue aiheesta lisää Verken
sivuilta**

**Lue blogi Taikusydämen
sivuilta**

#kulttuurihyvinvointi

Taikusydämen uutiskirje kertoo noin kerran kuukaudessa kulttuurihyvinvointialan ajankohtaisista tapahtumista, julkaisuista, koulutuksista, tutkimustiedosta, hankkeista, rahoitus- ja työmahdollisuuksista sekä hyvistä toimintamalleista.

[Tilaa uutiskirje](#)

Yhteystiedot

Taikusydän
Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemia
Linnankatu 54
20100 Turku
p. +358 50 5985257

taikusydan@turkuamk.fi

taikusydan.fi
Peruuta uutiskirje

Seuraa Taikusydäntä somessa

